

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.</i>
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ:	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
Na pol roka	1 „ — „	VIKTOR HORNÝANSZKY.	Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na štvrt roka	— 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Ľudová strana bez vodcu.

Dokončili sa už aj náhradné voľby a aj tieto vypadly pre liberálnu stranu veľmi prajne, lebo skoro všade zvíťazil kandidát liberálnej strany. Ešte bude niekoľko nových volieb v

vracujú sa ku každodennej práci. Presvedčení sme žiaľbohu zároveň ale aj o tom, že úplný pokoj nenastúpi tak ľahko, že občania budú ešte dlhý čas medzi sebou nažívať v istej rozopre, ktorej

Na honbe.

decembri, lebo sú niekoľkí vyslanci vo dvoch okresoch zvolení a títo po zahájení snemu musia sa jedného mandátu zriecť. A s tým budú voľby úplne skončené.

Tešíme sa skutočne, že je už po voľbách, že sa mysle začínajú už utišovať a ľudia prina-

korene treba hľadať vo volebných agitáciách. Tohto ročné voľby tým sa rozoznávajú od volieb predošlých, že boj, ktorý má trvať len do prevedenia voľby a po voľbe má nastúpiť hneď úplný občiansky pokoj, tentoraz bude skutočne trvať drahý čas. A príčinou tejto smutnej okolnosti

je to, že sa tohoto roku volebné agitácie na mnohých miestach prevádzaly na falošnom základe. Ľudová strana išla do volebného boja s tým heslom, že ide brániť vieru katolícku.

Zdravého rozumu, nepredpočítaj mysle človek hneď od prvopočiatku nahliadol, že je toto falošný základ, že voľby nemajú nič do činenia s tým lebo iným náboženstvom. Veľké massy ľudu ale ľahko sa dajú zaviesť, sú zväčša ľahkoverné, zvlášte keď im niečo hovorí kňaz, z ktorého úst by mala vyjsť vždy len čistá pravda. Tak aj pri tejto príležitosti mnoho ľudí uverilo, že sa pri voľbách bude bojovať za kríž, za katolícku vieru, a keď pri voľbe prepadol kandidát, ktorý chcel túto ľahkovernosť ľudu k vlastnému osahu využívať a pomocou nej s ľudovým programom prísť k vyslaneckému mandátu, nuž teraz prívrženci ľudovej strany zanevrelí na všetkých tých, ktorí pri voľbe hlasovali na liberálneho kandidáta, preto že videli, že kandidát ľudovej strany hľadá len na vlastný záujem a nie na dobro krajiny. Ľudoví kandidáti šťastlivo poprepadávali skoro po celom Hornom Uhorsku a teraz prívrženci ľudovej strany nevedia sa uspokojiť, nevedia sa utíšiť, lež aj ďalej chovajú nezkrotiteľnú zášť proti prívržencom liberálnej strany.

Ale nielen jednoduchí vojaci liberálnej strany poprepadávali, lež ani vodcovia, ani generáli neobdržali mandát. Jako vieme generálom, hlavným vodcom ľudovej strany je gróf Ferdinand Zichy a podgenerálom gróf Mikuláš Móric Eszterházy. Oba títo páni šťastlivo prepadli, asíce gróf Ferdinand Zichy v Kecskeméte, a gróf Mikuláš Móric Eszterházy v stolnobelehradskej stólici, kde má gróf Zichy rozsiahle panstvá.

A keby nik iný nebol býval vyvolený na základe ľudového programu, len vodca gróf Ferdinand Zichy, to by bolo bývalo väčšie víťazstvo, než že bolo vyvolené 20 ľudových kandidátov, a vodcovia poprepadávali. Vyvolené bolo 20 ľudových ablegátov; všetko samí, na politickom poli neznámi, nezkúsení, nezbehlí ľudia, ktorí sa so všetkým iným zaoberali len nie s politikou. Čo si títo páni na sneme počnú bez vodcu?

Vôbec nadhadzuje sa otázka, či taká strana, ktorej vodca nebol vstave k mandátu prísť, má vôbec oprávnenosti? Náš náhľad v tejto veci je ten, že sme už aj predtým popierali, žeby ľudová strana, čo parlamentárna strana bola oprávnená. Nedržali sme ju za oprávnenú parlamentárnu stranu preto, lebo strana táto nenie politická, lež náboženská. Strana táto nevydobila si tých 20 ablegátov svojim politickým programom, lež náboženským nátlakom, náboženským fanatizovaním.

A teraz odsúdila aj verejná mienka ľudovú stranu, keď nechala jej vodcov prepadnúť. Tých

20 ľudových ablegátov prišlo k mandátu z čiastky následkom netečnosti liberálnych kruhov, z čiastky majú poctenie toto čo ďakovať svojim osobným vlastnosťam a osobným známosťam, ktoré pri voľbách nie malú úlohu hrajú. Uznať musíme, že gróf Ferdinand Zichy a gróf Mikuláš Móric Eszterházy, títo vysokovzdelaní, bohatí magnáti oplývajú takými vlastnosťami, ktoré ich môžu u voličov obľúbenými spraviť a že napriek týmto vynikajúcim svojim vlastnosťam prepadli, to je makavým znakom toho, že verejná mienka práve pri vodcoch chcela ukázať, že odsudzuje program celej strany.

Každá politicky zralá strana v tom páde, že vodca jej padne, utiahne sa a čaká prihodnejší čas, lebo v padnutí vodcu vidí, že verejná mienka odsúdila nie osobu, lež zásady, ktoré strana zastupuje.

A čo vidíme u ľudovej strany? Strana táto, ktorú verejná mienka tak ostro odsúdila, nemieni sa utiahnuť, aspoň tak píšú časopisy jej a mieni aj naďalej medzi ľudom agitovať a búriť. Tento krok najistejšie prezradzuje, že ľudová strana nenie politická strana, lebo politická slušnosť vyžaduje, aby strana táto po utrpenej porážke prestala viac agitovať, čo ale ľudová strana nechce urobiť.

Keď sa ale v spoločenskom živote aj neutiahne, tým lepšie sa utiahne v sneme. Tých 20 ľudových ablegátov bez vodcu bude len v sneme sedieť a diurná brať a z tohto bude pozostávať celá ich parlamentárna činnosť. Zato aby týchto 20 pánov vyzývalo v sneme, škoda bola tak roznieť, tak pobúriť verejnú mienku a taký nepokoj uviesť v celej krajine.

Slovo k rodákom.

Vzácnym, uznaným sa stal ľud podtatranský. Vy, rodáci moji, značnú čiastku uhorského národa tvoriaci obyvatelia horných krajov krajiny, ste ten ľud, o ktorý sa so všetkých strán starajú, ktorému k vôli najnovšie aj zvláštnu politickú stranu utvorili. Samé priateľstvo hrnie sa na vás, samá pomoc sa vám natíska. Lenže, nebodaj, aby ste nemuseli prosiť: Bože chráň nás od priateľov našich, s nepriateľmi si samí rady dáme; a len aby ste tak nepochodili, ako onen známy turek, ktorý na koňa chcejúc vysadnúť, pre vysokosť jeho viac ráz marne sa námáhal. Preto prosil boha svojho Allaha, aby mu bol na pomoci. Modlitbou posilnený a v dôvere k bohu rozohnal sa zďaleka a prudko vyskočil na koňa. Lenže švung bol prisilný, a chudák turek druhou stranou sfrknul s koňa. Pred novou próbou zase sa pomodlil, ale takto: «Veliký

Allah, pomáhaj mi znovu, ale nie tak veľmi, ako predtým.»

Tak ste pochodili aj vy s vašimi priateľmi. — Spomenuli sme, že — údajne — vám k vôli utvorili «ľudovú» stranu. Založili pre vás časopisy, z ktorých najmä «Kresfan» i z darma vám bol doposielaný, ba zväčša aj natiskaný.

Pod vodcovstvom a záštitou grófa Ferdinanda Zichy, otca to veškerého ľudu, menší a špeciálni vaši slovenskí vodcovia: Rakovský, Zmeskal, Vaculik, Černoch, Martinovič, Burian atď. kočujúci spôsobom vyhľadávali vás pri ohniskách vašich, ponúkajúc vám nezištnú kresťanskú pomoc. Oni to všetko len pre vás a za vás vraj robili, a nežiadali nič iné, len aby ste jejich vedu, zručnosť, vzdelanosť a sily k prospechu svojmu použili; len aby ste ich nasledovali, pravda slepo, a aby ste sa skrze nich zastupovať dali. — Oni to všetko nepotrebovali, a obetovali sa vraj za vás. To ste aj zkusiť mohli z jejich námah a rečí! Povedali vám sto a sto ráz, akí ste otroci, akí ste bedári; kolikánske farchy znášate, ba presvedčili vás a dokázali vám, že tie farchy zniesť ani v stave nie ste; — a sľubovali vám, že vám oni ohľadom týchto vo všetkom spomôžu, nepotrebujete len ústavným právom svojim, cestou snemových volieb všetkých do zákonárstva poslať, aby vládu i úrady do svojich rúk dostali, a hneď všetko bude dobre, — pravda len pre nich. Toto poslednie, že bude dobre, ale len im, prozretdlne zamlčali, bárs iného cieľu, ako svoj prospech, ani nemali. — Natiskaná láska ale nepúta, to opatrní títo mužovia dobre vedeli, a preto nemeškali inou cestou, inými prostriedkami vás do sidel svojich polapať.

Najsnadnejšie im bolo postrašiť vás tým, čo je najťažšie prehliadnuť. Preto vo svojej bohaprázdnoti vymysleli a vám nesvedomite nahúdli, že vám idú brať vieru. A vy ste túto podľú lož, žiaľbohu, mnohí uverili. Ak vy nie, uverili vaše manželky, matky a dcéry, lebo i tieto a to znásobnene fanatisovali, a vy, aby ste ratovali domáci pokoj a vyhli rozoprám a rade pri ohniskách, telo i dušu svodcom ste podpísali. Dali ste sa sprisahat a dostali ste slávu. Mužne ste šli hlasovať v blaženom domnení, že dobre robíte, že za vlasť a vieru bojujete. Vaši svodcovia písali sa s vami; my sme vás obdivovali, ale ešte väčšmi ľutovali, lebo, čo kto čo povie, takéto prekabátenia, akým ste boli vystavení, ste vo vašej úprimnosti nezaslúžili. Mrzká, špatná vec to bola od vašich zdánlivých priateľov, zvlášte ale od vašich duchovných pastierov, ktorých slová vy vždy za významnejšie zvykli ste držať, ako slová iných, že vás podvodným spôsobom za obeť chůfok svojich a za prostriedok osobných cieľov použili.

Vám sľubovali pomôcť, v skutočnosti ale oni hľadali pomoc vašu; lebo vy i bez nich ste veľká ústavná moc, oni ale bez vás, sú len tá najnepatrnejšia malichernosť. Falošní «ľudári» hľadali pomoc u opravdového ľudu, no upovedomelý ľud nedal sa v celosti svojej oklamať. Veľiká časť ľudu prehliadla figle, a na koňa zákonodarstva vyšvihnúť sa chcejúcim rytierom k zaslúženému pádu pomohla. A to bolo skutočne víťazstvo ľudu, ktoré, pevne veríme, len zrastať bude v budúcnosti, lebo dobré príklady majú veľkú príťažlivú moc a pravda večne víťazí.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Krajinské voľby. Minulú stredu previedly sa v tých okresoch, kde pri prvej voľbe ani jeden z kandidátov neobdržal absolútnu väčšinu, náhradné voľby. Vo všetkých okresoch, kde kandidáti ľudovej strany stáli oproti kandidátom liberálnej strany, zvíťazila liberálna strana. Sám gróf Ferdinand Zichy prepadol v Keckskeméte väčšinou 58 hlasov proti Nagyovi, liberálovi.

Vo Varíne bola, jako vieme, 28. októbra voľba odročená na 12. novembra. Pri teraz prevedenej voľbe zvíťazil Alexander Sipeky, predošlý vyslanec proti J. Markovicsovi, ľudárovi.

Nateraz stoja stránky nasledovne: liberálna strana počíta 287 členov, Apponyiho stránka 37, Kossuthova 48, Ugronova 7, ľudová 20 a mimo strán stojí 10 vyslancov.

Ministerský predseda barón Bánffy vo Viedni. Koncom minulého týždňa bol barón Bánffy vo Viedni, kde ho kráľ prijal na dlhšom výsluchu. Jako sa dozvedáme na tomto výsluchu bola ustálená trónna reč, ktorou kráľ otvorí novozvolený uhorský snem.

Výkaz štátnych pokladníc v III-tej štvrti bežiacého roku. V tretej štvrti bežiacého roku, t. j. od 1. júna do 30. septembra, štátne príjmy obnášaly 130 millionov 740 tisíc, výdavky ale 138 millionov 111 tisíc zlatých tak tedy výdavky prevyšujú príjmy o 7 millionov 371 tisíc zlatých. Keď tento výsledok porovnáme s výsledkom tretej štvrti minulého roku, tak vidíme, že finančný výsledok tohoročnej tretej štvrti je o 8 millionov 372 tisíc zlatých horší, než bol vlani, lebo tohoto roku sa príjmy zvýšily len o 6 millionov 315 tisíc, kdežto výdavky sú o 14 millionov 687 tisíc zlatých väčšie, než boly minulého roku v tretej štvrti.

Tento neprajný stav zapríčinila hlavne tá okolnosť, že sa teraz veľmi mnoho vydalo na investície.

Duplované mandáty. Výkonný výbor liberálnej strany vydržoval v pondelok večer poradu, na ktorej bola pojednávaná aj otázka duplovaných mandátov. Dľa chýrov

do verejnosti preniknutých Leo Lánczy poďakuje sa z éacanského a Michal Zsilinszky zo zvolenského okresu.

V týchto dvoch okresoch na Horniakoch budú tedy behom decembra nové voľby. Jako počet, v oboch okresoch vystaví ľudová strana svojich kandidátov.

Rakúsky snem a vyrovnanie. Rakúska ríšska rada vydržiavala v pondelok zasadnutie, na ktorom bol zadaný a aj prijatý návrh, aby bola vypovedaná kupecká a colná smluva Uhorsku

V smysle 12-ho zákonného článku z r. 1867-ho, jak sa uzavretá smluva rokom pred vypršaním nevypovie, zostane na ďalších 10 rokov v platnosti. Dostiaľ r. 1876-ho a r. 1886-ho Uhorsko vypovedalo smluvu, tentoraz ju Rakúsko vypovie.

To ostatne bolo isté, že kupecká a colná smluva nebude jednoducho na ďalších 10 rokov predĺžená, lebo veď uhorská a rakúska vláda cez leto vyjednávaly a aj sa úplne dohodly straniva novej smluvy. A tak keďby teraz v platnosti súcú smluvu nebolo vypovedalo Rakúsko, bolo by to spravilo Uhorsko, lebo nová smluva je pre nás o mnoho výhodnejšia, než bola dosavadná.

Lacná dobytčia sol. Minister orby predloží hneď po sriadení nového snemu návrh zákona poťahujúci sa na predaj lacnej soly pre dobytok. Návrh tento obsahuje v sebe také ustanovenia, ktoré gazdovské kruhy s uspokojením príjmu. Základná cena soly ustanovená je totižto na 5 zlatých a bude sa pomimo toho vyberať iba malý doplatok za dōvoz od baní na miesto predaju. Pod kontrolou štát budú iba *predavači*, kdežto široké obecnstvo *cele slobodne* bude môcť kupovať sol túto. Na každý pād minister dr *Darányi* zasluhuje vďaku všetkých kruhov hospodárskych, že dávno sa fahajúcu otázku túto rozriešil v *tomto*, liberálnom smere a zásluha táto dojde iste uznania i u opposície. Zákon tento ak len bude možné, vstúpi už 1. januára 1897. do života.

Taliano a Abyssinia. Taliano malo v moci v Afrike na pobreží Červeného mora krajinku Eritrea. Táto krajinka je zväčša skalnatá, neúrodná pôda, z ktorej Taliano malo málo osohu. Aby nejaký osoh vzalo z tejto krajinky, chcelo si podmaniť aj susednú Abyssiniu, ale šťastie neprialo talianskemu vojsku. Taliano dlhší čas viedlo vojnu s kráľom Abyssinie Menelikom, ale pri každej rozhodnej bitke ťutrpelo porážku. Vojna s Menelikom vyžadovala nesmierne obete, ktoré Taliano ledva bolo v stave snášať. Teraz sa konečne smiloval kráľ Menelik a uzavrel s Talianom pokoj, ktorý je pre Taliano pomerne výhodný. Taliano bude môcť teraz zase väčšiu pozornosť venovať svojim vnútorným záležitosťam a sriadeniu financií, ktoré sú nie práve najlepšie.

Politika a vlastenectvo.

Prevedenie snemovných volieb, zkúsenosti počas týchže nadobudnuté, boly a sú veľmi významné a poučné pre všetkých, ktorí sú vidieť

a uvažovať hotoví a oči i mysle svoje zúmyslne do pút nekladú. Ešte poučlivejšie, a povedať musíme, že náramne zkormucujúce sú tie zjavy, s ktorými sa po voľbách so dňa na deň vo veľmi mnohých časopisoch stretáme. Tak podle, tak citlive Uhorsko počas jeho tisícročného trvania nikdy nikto neurážal, ako to dnes jeho vlastní, seba, vlasť i slušnosť zabudli synovia robia.

Tie špiny, ktoré na ohromnú väčšinu krajiny tedy na celú vlasť kydajú, opakovať nedovoli nám cit. Sú to veci, jaké na široko-dalekom svete páru nemajú. Hanba a potupa tupiteľom matky-vlasti. A títo sa ešte honosia byť vlastencami!!

V pravde pravdu hlásal nesmrteľný pevec Alexander Petőfi, keď hovoril:

Kto vlasť večne na jazyku nosí,
Nemá jej ten — nikdy nemá v srdci.

Túto pravdu zkusujeme makavým spôsobom dneská. Vlastenci prvej triedy: národní Apponisti, 48-ní neodvislí Ugronisti a noví messiási: «ľudáci» — s úchvatom závidia o to, ktorý by bol vstave väčšú hanu kydať na krajinské pomery. Lož, osočovanie, pomluva až do vystredností sú na dennom poriadku — k blahu a oslave vlasti. Búrenie neutíchlo; padli vodcovia rozdrtených strán nové, ohnivejšie, zúrivejšie borby hlásajú, a tým najhnusnejším spôsobom sebahany aj započínajú. Zúrivosť ich nezná hraníc, a všetko to prečo? Jedine preto, že pravda zvíťazila, a podvod zaslúženú dostal odplatu.

Štá-tisíce oprávnených, uvedomelých, osvietených voličov odsúdilo ich. Padli, podľahli zaslúžene, lebo veď okrem daromných slov, ani len jednej praktickej myšlienky nemali. Padli, lebo mámeniu a morálnemu nátlaku, ktorý pred voľbami a počas volieb vyviňovali, rozvažitý ľud uhorský nesadol na lep, ale prehliadnuc ich prázdnotu, v nesmiernej väčšine odtiahnul sa od nich. Vopred za vlastizradcu, za podliaka, za pätolizača, potrimiskára vyhlasovali každého, kto s nimi nepōjde. No zabudli, že takémuto hlúpemu nátlaku len slabých a pitomý podlahne; zabudli, že ľud sám vie a chce myslieť; že slobodný ľud dľa svojho presvedčenia určí svoj osud. Nátlak, mámenie vzalo svoj trest a potrestaní teraz blatom kydajú na všetkých, ktorí sa im pobalamútiť, za nosom vodíť nedali. «Vláda — vraj — je moc a moc všetko premōže» hovoria teraz, no zabúdajú zase, že bārs moc aj mnoho prevládze, ale duchov pūtať, duchov otročif nemōže. Živý príklad sú oni sami. A snād len nemyslia, že okrem nich vlasť naša viac samostatných, statočných a osvietených duchov nemá? Nemyslia snād, že len oni sú oprávnení a uspōbení mať vlastné presvedčenie, slobodnú mienku, a schopnosť pozna-

nia potrieb i spôsobov ich zaokrytia?! Tedy len nespokojníci sú vlastenci?! Smutni rytieri slobody, bratstva a rovnosti, *nestrpia žiadnej im protivnej mienky, a veškerých občanov otročiť by chceli!* A to je u nich vlastenectvo. Že nemožno sa im dostať k vláde, že pýchu svoju na prestol vlády postaví nemôžu, zákernickým spôsobom na pravnýr potupy a hanby vystaviť by chceli otčinu svoju pred celým svetom! A to sú vraj vlastenci! Ti by cheli byť vodcami ľudu! Kto za pravdu bojuje, dá jej seba v obeť ten keď podľahne, trpí mučne a pracuje neunavene a neohrozene ďalej: ale nešteká, neblúzni, nezúri. Ten predovšetkým ohľad berie na vlasť, vysoko si ctí jej dobrú povesť, urazí ju nikomu nedá, tým menej zabudne sa sám tak ďaleko, aby ju on vlastnoústne špinil.

Skutočne skvelé završenie nejnepných námah sú tie každodenné brízganiny opozičných časopisov. Roky a roky boli na závade vývinu krajinskému, a dnes, keď ich prísny súd voličov stranou hodil, zakalíť usilujú sa svetový chýr a dobré meno Uhorska. Planá bola ich politika, planšie je ich vlastenectvo!

DOPISY.

Horná Lehota, v novembri

Otený pán Redaktor!

Dovoľte pán redaktor aby sdělil et. čitateľom o vzbure, ktorá sa následkom búrenia ľudarov udala v našej obci.

Dňa 14. októbra občania vládnej strany usniesli sa na tom, že keď zástavy ľudového ablegáta vejdú, aby už aj predtým bývalému, zaslúžilému a nám veľmi milému vládnemu ablegátovi osv. p. Arpádovi Kubinyi zástavy nechybovaly a preto vyslaní boli traja občania pre tieže zástavy. Lenže tieto zástavy ešte vyhotovené neboly, teda na dohotovenie čakali a len večer medzi 6. a 7. hodinou sem doraziac so spevom, išli cez obec a razom čo sa stane: ženy a deti pri kaplici pišiac, ktoré ľudarmi pobúrené už ich príchod očakávaly, za ten čas ale ich mužovia v izbách pálenkou naplnené fľašky vyprázdňovali a od káplinky svoje polovičky kedy-tedy počastúvali. Na ten krik chlapi z izby aj cez obloky povyskakujúce, voz pristavili a zástavu nesúcich palicami chceli pozdravovať. Kočič toto zbadajúc šľahnuť kone a hneď podajedni, pred koňami a na stranách boli na zemi povalení, nie tak obstáli tí, čo sa voza lapili, tí vošli až do dvora osv. pána Emila Abaffyho. Tu odobrali zástavu, chlapov zbili, omráčených z peňazí orabovali. Mnohí rozmýšľajú nad tým, že jako som mohol medzi tak naničhodnú zberbu vójst. Ja, jako v tej farnosti bývajúcí a obznámený organista, ktorý som svetu len osov robil, ľud, zvlášte v tej obci, za 6 rokov skoro darmo pochovával, ba v novšom úrade u mňa otvorené byly dvere každému v každom čase, preto som ani nič zlého netušil. Ja, presvedčiac sa o divokosti ľudu, zaujal som miesto pri dvoch žandároch, lebo som videl svoj

život už ohrozený. S týmito, aby sme vyhli väčšiemu nebezpečenstvu, za obec, poľom Štranou zvaným, ponáhľali sme sa ku kašielu nášho pána slúžneho a tu, asi sto krokov urobiac, ozval sa krik: „Ľudia, zabime matrikára Štranou ide“ a hneď štyrma chlapi s kyjami sme boli obklopení, ktorí s odbodlanou vzteklosťou korhelstva na mňa dobíjať začali. Ľud sa so všetkých strán valil, ja súc presvedčený predošlým výjavom útekem som sa zachránil. Tú vzteklosť ľudu ani opísať som nie v stave, lebo keď si na to pomyslím, až mi srdce stíska. Tento ľud začal potom obloky vybiť, ľudí po ceste zastavovať, a takýchto z peňazí rabovať, konečne kašiel nášho veľk. pána slúžneho dobíjať. Toto všetko do 12. hodiny trvalo. A len obozretnosti a rozumu nášho pána slúžneho ďakovať možno, že sa nestalo krvepreliať a že táto vzteklosť do rana netrvala. Hľa, jaké ovocie fanatismu dozrelo a jaké falošné podvody: že liberálna strana katolícku vieru odoberá, že im zakáza ešte omšu, kážeň, spoveď, sväté sviatosti vysluhovať, pochovávať atď. V druhých obciach hlásali, že naša krajina je izraelitom odpredaná a keď farár aj dieťa pokrstí už že vraj musí izraelitom platiť.

Pri tejto príležitosti musím podotknúť, keď veľký počet voličov slobodomyselnej stránky z Hornej Oravy do Kubína šiel hlasovať, v tom istom čase istý ľudár pohrabný obrad končil a keď zazrúc množstvo vozov jako sa hrnú jedno za druhým, tak ťažko mu padlo, že križ, pri svojom obrade uživaný pozdvihnuť a tieto slová preriekol: „Vidíte, tohoto Krista idete zapredať.“ Myslím, že toto verejné búrenie tvorí a preto som patrične kroky urobil, aby tenže ľudár po preskúmaní záležitosti svojmu zaslúženému trestu neušiel. Keď takto otvorene opovžil sa niččo takého účiniť, čo potom mohol potajme vystrážiť. Niet teda divu, keď v krvi ležiaceho a ohlušeného človeka pobožné ženičky skalami po hlave začali korunovať. Či je to ľudskosť? Modlitba a zabíjanie, krásne to rovnaké cnosti. Juraj Galasz.

Dolný Liptov, 15. novembra.

Slavná Redakcia!

Sme po voľbe ablegátskej. Dva i polročné kortošovanie p. farárov je fuč. Ľud zväčša prišiel k rozumu a nechal ich, hlasoval na liberálneho kandidáta. Bolo vám to krásne, keď 28. októbra rano hrnuly sa kočé, vozíky a vozy cez Teplú a Liskovú do Ružomberku. Voľba sa skončila bez všetkého pohoršenia. Nebolo krvepreliať. Najkrásie ale bolo večer, keď pán predsa vyhlásil, že väčšinou 111 hlasov vyvolený je za krajinského vyslanca na snem pán Mattyasovszky.

Ľudári by vraj chceli, aby táto voľba bola zrušená. Ja im len tolko pošepnem, že vtedy by musely byť okrem jednohlasných volieb všetky voľby zrušené. Že im vraj mnoho hlasov odhodilli. Pravdu neslobodno tajiť, odhodilli im na základe tom, že mnohý nevedel meno ľudového kandidáta. Ku príkladu poviem niektoré: Jeden hlasoval na Mačuru, druhý na farára, tretí na Mišuru. Pravda, že také hlasy neprijme žiadna komissia volebná. Z toho len to vysvitá, že tí hlavní korteši nemali času ani len k tomu, aby voličov naučili vypovedať meno Massura. Druhý raz nech ich lepšie vyučujú.

Viac dopisov som čítal v „Krestane“, kde nedá pokoj zas len evanjelikom; že mnohí sú nie vraj spoľahliví, že sa dajú vraj aj zakúpiť atď. Nuž farizeovia, svätúškovia! Najprv sa nás naprezývate; kde sme v menšine, chceli by ste nás v lyžičke vody utopiť, závidíte nám ešte aj to, kadiaľ chodíme. Spýtajte sa len

evanjelikov v samom hniezde pána Massuru, spýtajte sa tam Salvovecov, jaký brat im je pán Massura? Tí vám najlepšie povedia. Spýtajte sa Liskovanov, jaký brat je tam evanjelikom pán Mózer farár a dekan. Tí vám budú rozprávať celý deň o ňom, čo dobrého im ten pán urobil. Spýtajte sa veľko-štiavnických evanjelikov, čo dobrého im urobil pán farár Kekát? Tiež vám mnoho budú rozprávať o jeho добрote a bratskej láske. Spýtajte sa všade, kde sú v menšine evanjelici a všade tú istú bratskú lásku počujete. Ešte je len pár týždňov, keď ste pisali „bratia evanjelici.“ Teraz, že je už po voľbe, zas utrúhate nám na cti? Že vraj dajú sa niektorí zakúpiť? Keby ste vy vedeli takých, iste by ste ich dali do verejnosti. Slovenské porekadlo hovorí: „Kto je v peci, nazdá sa, že sú všetci.“

V devätnástom storočí by ste len mohli tú lásku ozaj bratskú ukázať, keby vám to vaše svedomie dopustilo. Uverte mi, že ste vy nenapraviteľní ľudia, ktorí nerešpektujete ani zákon ani druhé vierovyznania. Prečo že bol aj civilny zákon vyneseneý? Len pre vás páni moji. Vy ste brali to, čo vám nepatrilo a teraz sa pohoršujete na tom zákone? Vy hovoríte, že vrchnosti sú zlé? Ja vám ale poviem, že: „Každá duša vrchnostiam má byť poddaná, lebo niet vrchnosti jedine od Boha, a ktoré vrchnosti sú, sú od Boha zriadené. Kto sa ale vrchnosti protiví, Božiemu zriadeniu sa protiví.“ Keď vy myslíte, že sú vrchnosti zlé: modlite sa, aby to zlé bolo od nás oddialené.

Nového vám tak nemám čo písať, iba že na budúcu voľbu na cigánskej (poľnej) ulici v Ružomberku bude vajda vymenovaný, aby tam poriadok robil s tými zemčikami, čo tak dobre vedia hádzat blatom do voličov. V Martinčeku zas Kohút všetky štyri litre vína vypil, čo pán farár likavský pre sliepočky doniesol. Lúžnanský rychtár zase zažaloval p. farára, že mu voličov v poslednú noc pobral. Na Kúte pán farár nemá vraj roboty, kúpil si husle a na nich sa učí hrať, v Štiavnicí pán Jozef Tholdt ten zas kúpil bassu, na ktorej sa učí jemu kontrovať

Pane redaktor, s Bohom do videnia! *Lipták.*

Trenčín, 15-ho novembra.

Otený Pane Redaktor!

Dlhá, pekná jaseň panuje u nás. Druhé roky sme o Martine už zväčša sňah mávali, preto zostalo porekadlom že Martin chodí na bielom koni. Teraz, keď aj v noci mrzne, cez deň nenie ešte tuhá zima, čo jak málo, slniečko predsa ohreje. Poľné roboty sú už porobené, ba usilovní gazdovci použili času a poorali aj tie pozemky, ktoré na úhor nechať chceli. Teda po zlom lete prišla pekná jaseň.

Tak je to aj s našim politickým životom. Po namáhaniach ľudovej strany, čo nejednomu dosť neprijemností narobilo, nastalo ticho a nikto ani v meste ani v okolí sa nezapodieva viac s tými myšlienkami, ktoré len pred pár týždňami tak mnoho kolomútky narobili. A tomuto bol aj sverhovaný čas. Veď niektorí nezralí ľudia si už mysleli, že im je v tomto politickom boji všetko dovolené, že razom prevráta celý spoločenský život a ľahkým spôsobom vyplnia sa im tie túžby a nádeje, ktoré ľahkárstvom a lenivosťou obsiahnuť nemôžu. No, týchto mohli minulé dni mnohému poučiť. Preto nastalo u nás celkom ticho.

Nateraz nás najlepšie interessuje cukrová fabrika, ktorá sa má v Trenčíne stavať. K tomuto cieľu podpísalo a z čiastky už splatilo gazdovské obecnstvo Po-

važskej doliny 350.000 zlatých. Krom tohoto kapitálu prispeje vláda 300.000 zlatovou bezúročnou požičkou, ktorá behom 10 rokov má byť splatená. Slovom začiatok sa podaril, len aby aj ďalej tak šlo. Vyše jak 8 moravských cukrových fabrik dorábajú cukor z našej repy, a predávajú nám potom tovar tak draho ako chcú. Veď len asi od 5 rokov kilo cukru vyše 10 kr. zdražel. A z tohoto naše gazdovské obecnstvo, ktoré repu sadi pre moravské fabriky, má vždy dvojnásobnú škodu, lebo cukor dražšie ale repa je lacnejšia. Jaký by to bol zisk pre našich gazdov, keby repové rezliny mohli nazpäť dostať a čo krmu pre dobytok upotrebiť! Potom ale k povšimnutiu je aj tá okolnosť, že roličky našich gazdov dlho nebudú repu rodiť, jak sa spôsob gazdovania u nás nepremení, jak totižto gazda nebude vstave viac rôzneho dobytku chovať, a tak role lepšie hnojiť. Trenčianska fabrika dľa už hotového plánu nielen že zpät dá gazdom všetko, čo po vyprešovaní cukrovej látky z cukrovej repy zostane, teda zpät dá na krmu sice rezliny, ale zpät dá aj tie látky, ktoré po varení suroveho cukru zostanú a ktoré sa čo hnojivo dobre hodia. Preto chceme silou-mocou čím skôr cukrovú fabriku na Považí.

Aby som vám ešte aj novinu sdělil, opišem vám udalosť z blízkej dediny Súče. V tejto dedine je taký zvyk, že ľudia keď na zimu dreva do dvora navozia, toto popíliu a popílené kusy postavajú jako siahoviciu koncom steny stavania. Niekoľko detí väčších-menších hralo sa v jednom dome na dvore. Rodičia boli na poli prácou zamestnaní. Dva väčší, asi 8-roční chlapani vyliekali sa na hromadu dreva, a tam sa na jednom väčšom polene kolísať začali. Menšie defúrence stály a dávaly sa im. Naraz sa drevo začne válať, a jeden hodný a ťažký kus sa srútil a padol na dvojročné dieťa, ktoré za pár minút zomrelo. Keď chudera matka z roboty domov prišla, našla miesto synáčka len chladnú mrtvolu.

Trenčan.

Skalica, dňa 16. nov.

Veľactený Pán Redaktor!

Ponevác už zväčšej čiastky Horného Uhorska som čítal dopisy o terajších voľbách, a len skalickú nikto nespomenul, zaumienil som si ja pár riadkov o nej ct. obecnstvu sdeliť.

Známo je už viac než od jedného roku zvädzanie pospolitého ľudu skrze falošných prorokov ľudovej strany v krajoch našich a preto zaumienil som si podať krátky výťah z minulých tunajších príbehov.

Asi pred rokom ľudová strana počala vystrkovat svoje rohy v meste našom a chodilo sa z dom do domu kortešovať. No ale naši Skaliciania nesadnú hneď tak ľahko na lep volakomu, jako obyvatelia niektorých okolitých dedín, čoho najlepším dôkazom je voľba vyslanca prevedená 28. októbra v meste našom. Toho samého dňa zavčas rana pritáborili občania zo susedných obcí so zástavami ľudovej strany. Neskôršie z väčších obcí, jako z Vrbovca, z Holiča atď. so zástavami liberálnej strany. Boj volebný sa započal o 9. hodine rano na mestskom dome zároveň aj v dome veľkého kassína. Obe strany asi v rovnom počte stály oproti sebe, až konečne na druhý deň o 10. hodine bol výsledok ten, že liberálny kandidát pán Timoteus Frideczky asi o 100 hlasov dostal viac než ľudový kandidát Vaculík. Nuž hľa, páni, načo ten rozbroj občanský, načo to strašenie peklom, večným zatracením, výhražky že zapredávajú vieru, Krista atď. keď ľud sám nahliadol, že je to len bezzákladnosť. No nie všetci boli spokojní s výsledkom voľby, a preto hneď

na druhý deň začali vybiť okná liberálom tak že muselo vojsko zakročiť.

Na druhý deň po voľbe v susednej obci Egbeľ povstal oheň, ktorému padlo v obeť asi deväťdesiat numier s pobočnými staviskami. Hovorí sa, že to ľudári podpálili z pomsty liberálom stodolu pričom zhorelo asi 90 ľudárov. Hľa, kto druhému jamu kope, sám do nej padne. A toto malo aj účinok, lebo kto vie jakú pomstu by boli ešte vyhľadávali, keďby ich tento pád nebol poučil. Jak ľahko je pobúriť mámitelom s ich falošnými sľubami ten dobrý ľud a keď do nešťastia príjde viac sa oň nestarajú. Teraz už chvála Pánu Bohu sa ľud trochu utišil a nastal zase pokoj medzi nami, čoho si aj žiadame. S Bohom.

Jedon volič.

Z Ilavského okresu, 15. nov.

Veľactený Pán Redaktor!

Myslel som, že po voľbách budem môcť sdeliť tú radostnú zprávu, že nastal úplný pokoj medzi nami, no, bohužiaľ, žiadaný pokoj sa veru ešte úplne nerozhostil medzi nami, lebo ľudári nechcú ešte cele nahliadnuť, že náš okres je prevažne liberálny, čo dokázala najlepšie voľba, keď sme si znovu veľkou väčšinou zvolili nášho liberálneho kandidáta Jurka Kubinyiho. Nuž ale jednotliví korteši ľudovej strany nijak nechcú aby nastal pokoj, ustavične popudzujú svojich prívržencov proti liberálnym voličom. Že oproti nám huckajú, to nás len utužuje a lepšie spája s liberálnosťou; my sa im ale za to podobnými skutkami neodplácame ani odplácať nebudeme, lebo my liberálni voličia sa pridržujeme písma svätého, ktoré hovorí: „Kto do teba kameňom, ty do neho chlebom!“ My jako opravdoví kresťania vždy s láskou prijímame aj našich nepriateľov.

Veľmi dobre nám padlo počuť, že sa Juraj Kubinyi ozval na zasadnutí administratívneho výboru trenčianskej stolice a vyzval pozornosť pána viceispána na to, že po našich dedinách chodia cudzí kňazi pod kepienkou rozširovania nábožnosti ľud búriť. Veru bude dobre, keď sa aj stolica postará, aby bol už raz pokoj medzi nami, ktorý tak veľmi potrebujeme.

Volič liberálnej strany.

Čo včul'?

Nad tým rozmýšľajú noviny ľudovej strany. Voľba sa nepodarila tak, jako si to priali, tých 20 ablegátov, ktorých ľudová strana do snemu krajinského vystrojil, bude za čas sa namáhať, aby prázdny program ľudovej strany dajakým spôsobom vyplnili. Ináč ani noviny ľudovej strany, ani jej vyslanci nebudú vedieť čo počať.

Zvláštne trápi táto otázka Kresťana. O ľudovej strane a jej ohromných plánoch popísal už všetko, čo len pekného napísať mohol, nahuckal Slovákov, že lepšie ani nenie možno, na hornouhorských ablegátov a členov liberálnej strany vykrydal už všetku zlosť, nuž a včul' čo? Kresťan chce aj naďalej písať. Hľadá nový program, a toto hľadanie mu mnoho trápenia spôsobí; chce byť vodcom slovenského ľudu, a nevie jaké zásady si má vyvolať. No polozenie Kresťana je na poľutovanie.

Len takto si môžeme vysvetliť, že také sprostosti tára, jaké vytlačil v ostatnom čísle. Páni od Kresťana si mysleli, že dajakú veľkú múdrosť povedia, keď zostavili tých niekoľko biednych bodov, ktoré budúce

držanie sa ľudárov obsahujú. Viem, že sa nájdú ľudia, ktorí rozmýšľať sú nenie navyknutí, a ktorí keď Kresťana a jeho zásady prečítajú, hádam aj to povedia, že má pravdu. Lebo sa nájdú ľudia najmä medzi Slovákami, ktorí veria hneď všetkým povedačkám, bárs ich praktický život inému učí. Ponevadž našou hlavnou úlohou je každú otázku, ktorá sa nás Slovákov bližšie týka, vysvetliť a o nej sa porozprávať, preto prehovoríme aj o zásadách Kresťanom najnovšie hlásaných.

Prvá zásada, ktorú ľudové noviny hlásajú a svojim čitateľom na srdce kladú je, že aby každý kupoval u kresťana. Naša zásada je iná, a priam v tom sa líši liberálne smýšľanie od smýšľania ľudovej strany, naša zásada je, aby každý tam kupoval, kde lacnejšiu látku, a lepšiu obsluhu dostane. Konečne kto volačo kupuje, ten chce aby pri tom dobre prešiel, aby za vydaný groš dostal dobrý tovar, ktorý k svojmu cieľu spotrebovať môže. Toto nás učí praktický život. Veď kto len pozorovať a rozmýšľať chce, ten sa môže každodenne presvedčiť, že pri kúpe a predaji ani tie najbližšie rodiuné sväzky do povahy vzaté nebývajú, lebo každý najprv na seba samého hľadí, tým menej múdre je v takejto veci rozdiel robiť dľa náboženstva. Jestli je v osade, lebo v mestečku viac kupeckých závodov, každý sporivý človek si dobre vybere a rozmyslí kde a u koho má kupovať, k tomuto nepotrebuje múdrej rady Kresťana.

Jako vidíme Kresťan by si to prial, aby sa v každom väčšom mestečku osadil kupec kresťan a obyvatelia aby len výlučne u tohoto kupovali. Nuž poznať, že ti páni, ktorí takéto zásady hlásajú skutočnosť života nepoznajú. Čím sa stal volakto kupecom, kupí pre svoj zisk, či je kresťan, či nekresťan. Ba by to pre kupujúce obecnstvo veľmi bolo neprajné, keďby bolo prínútené len v jednom mieste kupovať a zviať čo mu len predložia, a tovar platiť tak, jako sa kupcovi ľúbi. Obecnstvo potrebuje v svojom vlastnom záujme, aby pri kupení s tovarom bola konkurencia v istej miere vyvinutá, lebo len v tomto páde je k úfaniu, že kupujúci statočne bude obslužený, že si kupec vážif bude kupujúci, a statočne a poctivo bude s nimi zachádzať. Ešte to by sme rozumeli, keďby Kresťan tú zásadu hlásal, ktorú na viac miestach už z čiastky uskutočnili, a ktorá z nie: svoj k svojmu. Kto k nám bližšie stojí, toho podporujme, — jak je toho hoden. Viem, že ten pán od Kresťana, z ktorého hlavy hore spomenutá zásada vyvrela, ani u vlastného brata, alebo otca by nekupoval, keby isto vedel, že u cudzieho lacnejšie a lepší tovar dostane.

Ešte o mnoho sprostejšia zásada je, že aby prívrženci ľudovej strany s prívržencami slobodomyselnej strany ani neobcovali, aby týchto opovrhli. Takáto sprostosť sa dá napísať, veď je papier trpezlivý, ale v živote sa toto bez škody jednotlivých previesť nedá. Ktože boli prívrženci ľudovej strany? Kňazia a nimi vedený pospolitý ľud. Tito by sa mali teda celkom odtrhnúť od takzvanej inteligencie. Nuž a či by to bolo múdre jednanie? Či nás každodenný život dost neučí, že sme

utisnutí jeden na druhého, že jedna ruka druhú myje, jedna druhej pomáha? Čože by získal náš ľud, keby násilne odstránil od seba každého, kto mu môže byť v bárs-ktorej veci na pomoci? Človek nemôže byť bez ľudskej spoločnosti, nemôže žiť bez obcovania s blížnymi. Ba vidíme to koľko ráz, že takí ľudia, ktorí sa z ľudskej spoločnosti vylúčili so dňa na deň tratia na životnej sile. Len živý, spoločenský styk čini človeka životaschopným.

Jaký by mohol byť občiansky život, jaký by mohol byť vývin a blahobyť obce, keby občania pre rozdielne politické presvedčenie v spoločenskom živote nepriateľmi boli medzi sebou. Veď každý človek má svoje presvedčenie, každý občan musí mať aj toľko slobody, aby svojmu presvedčeniu výraz dať mohol. Záležitosti obce a spoločenské namáhania majú do všeobecnej politiky veľmi málo alebo nič. A predsa chce Kresťan, aby obyvatelia obce v nepriateľstve žili, aby jeden druhého nenávideli, aby jeden druhému napriek robili, len preto, lebo pri voľbách nestáli pod jednou zástavou. Toto nie je kresťanská rada, ale ani múdra nie je, lebo svätá povinnosť občanov je, aby záujmy obce jednou dušou, jedným úmyslom napomáhali, k tomuto ale schopnými stanú sa len tak, jestli bude svornosť a láska panovať medzi nimi.

Osvetlili sme dve zásady Kresťana, — no aj toto je dost, aby sme kľamný smer jeho ďalšieho bojovania poznali. Myslíme, že kto náš článok prečíta, ten naše slová za pravé uzná, ten aj bude vedieť, že jako má prijať na budúce prázdne reči Kresťana. Dávanie takejto rady stať sa môže lebo zo zlomyselnosti alebo z úplnej neznalosti našich životných pomerov. Takto sa svet neponúje!

BESEDNICA.

Vojenský žart.

Napísal: Ján Liporský.

Ján Hrivnák bol obecným vojacom pri pešom pluku, ktorý ležal v meste T. Urašlého, šikovného Hrivnáka mali oficiéri veľmi radi a keď bolo treba previesť dáky „vojenský“ kúsok v prvom rade stál náš Janko.

Lenže to bolo jeho nešťastím, ak sa to vôbec nešťastím pomenovať môže, že keď na jar a na podzim nastalo „padanie hviezdíček“ na nášho Janka volákosi nechcela padnúť tá dávno túžená hviezdíčka. Zostal len, ako sa to u nás hovorí „gemajnerom“, ale preto ostatní vojaci, tiež gemajneri a obzvlášte mladí regrúti mali pred ním taký rešpekt, ako keď by mal zlatý golier, a predsa ho radi mali ako svojho brata. Vo vojančení sa vyznal znamenite a preto ho jeho súdruhovia mali radi, dôstojníci zas preto boli s ním spokojní, že svoje vojenské povinnosti plnil na vlas a z tohoto ohľadu nikdy nebolo proti nemu ponosy.

Prichádzaly však ponosy na Janka pre jeho figliarstva a to bolo príčinou, že „hviezda“ na neho nespádla.

Janko bol figliarom od kosti a nebolo toho žartu v kasárni, pri ktorom by on nebol mal svoju účasť. Neraz pravda prišlo aj karhanie, aj „želiezka“, ale náš Janko, zdá sa, v taký čas rozmýšľal na novších žartoch.

Slúžil náš Janko so susedov Martinom, ktorému jeho bohatí rodičia ustavične, takrečeno každý týždeň posielali balíky s klobásami, jaterníciami, pečivom, ovocím a všetkým, čo jeho matka v komore pre svojho jedinú navyberala, bojac sa, aby jej Martinko nezomrel hladom. Martin však bol šuhaj nešikovný a pritom tvrdého srdca. Pre svoju nešikovnosť mnoho trpel od svojich predstavených a pre svoje tvrdé srdce, skúpost a hlavatosť od svojich súdruhov. Žil bez kamarátov, nikomu nesdielal svoje myšlienky a to bolo príčinou, že sa jeho súdruhovia o neho nestarali, ba niekedy sa i tešili, keď ho stihol trest pre dáku nesprávnosť.

Janko Hrivnák, ponevác mu i rodičia Martinovi písali, aby bol na pomoci ich synovi, zpočiatku mu ve všetkom bol nápomocným. Posprával mu, čo bolo treba bez každého nároku na nejakú odmenu. Keď sa mu ale Martin ani raz nepoďakoval v svojej nadutosti na svoje bohatsvo, a keď ho ani raz neponúkol zo zásielok svojich rodičov, Janko sa od neho ako od nevďačnika odťhol, nie snáď preto, žeby bol býval žiadostivý jeho klobás, veď i jemu rodičia, keď i nie tak hojne, predsa len vždy čo-to poslali, ale preto, že sa mu kamaráti vysmievali, že sa mu Martin za jeho úslužnosť tak odslužuje.

„Čože sa natoľko staráš o toho fabráka,“ hovorili kamaráti Jankovi. „Nechaj ho len, však mu pán lajdinant naučí poriadku, keď zabudne čo je reguľa.“

Janko ale nebral vec tak prísne ako jeho kamaráti. On každú vec bral za žart a riekol svojim kamarátom, že sa Martinovi za jeho nevďak odsluži žartom.

„Nežartuj s ním,“ odrádzali kamaráti Janka, „on žartu nerozumie a ty prídeš do želiezok.“

„Eh, vy už zase neviete ako sa má zachodiť s takým skupanom ako je Martin,“ odvetil Janko a v jeho mysli bol už celý žart hotový.

„Nuž a čože mu vyvedieš?“ tázali sa ho kamaráti.

„Nuž to, že keď nás neponúkne z tých klobás a koláčov, čo mu jeho mater tento týždeň pošle, ani on z nich nebude jesť!“

„Janko, pomysli si, že krádež pri vojsku tresce veľmi prísne!“ napomínal Janka jeden jeho kamarát.

„A čo si myslíš, že ja jeho koláče vari ukradnem,“ odvetil pohrdlivým hlasom Janko. „Ani keďby jeho mať bola dukáty do nich zapiekla, ani vtedy by sa mu ich nedotknul. Ako si len môžeš niečo takého o mne myslieť?“ doložil v statočnosti urazený Hrivnák.

„Veď som to ja tak nemyslel,“ vyhovárал sa kamarát. „Ale vieš, človek zo žartu všeličo takého vykoná čo potom obanuje a preto som to spomenul.“

„Spofahni sa len na mňa,“ riekol figliar Janko. „Nik nevezme Martinove koláče, tam ich bude mať v truhlici a predsa z nich nebude jesť, pokiaľ mu to ja nedovolim.“

„A jako to prevedieš?“ tázali sa kamaráti.

„Len nehovorte ani slova, ostatné je moja vec!“ Vojaci žmurkli jeden na druhého a rozišli sa každý za svojou povinnosťou, jako keď by o ničom neboli vedeli.

* * *

Janko si už bol premyslel celý figel ako zbaviť Martina apetítu na dobré koláče matkyne a čakal len na vhodnú príležitosť, aby svoj figel previedol.

Konečne nastala vhodná príležitosť ku prevedeniu žartu.

Práve sa cvičili na dvore keď prišiel poštár a hľadal vo štvrtej kompánii Martina Strhu. Dôstojník dozvediac sa od poštára, čo chce s Martinom, dovolil toľto vystúpiť z radu aby podpísal knihu poštárove o prijatí balíku a aby si ho uložil v kasárni na svoje miesto. Bol to balík od rodičov a v ňom jedivo pre Martina.

Martin zabehol s balíkom do kasárne a aby sa mu ho nik dokiaľ bude trvať cvičenie ani nedotknul, vložil balík do svojej truhlice a založiac jeden pánt pretiahol zámku a zamknul takto svoju truhlicu. Na to sa rýchle navrátil do dvora ku cvičbe.

Jankovi hneď blisklo v hlave, že toto je dobrý okamih na prevedenie žartu, ale nevedel pod akou zámkou by mal odbehnúť od cvičenia, tak aby to snáď Martinovi nebolo nápadné. Nuž ale jako sa často stáva i figliarom praje šťastie a počas krátkeho oddychu poslal dôstojník Janka s dakými odkazom pre strážmajstra, ktorý pracoval v kancelárii.

Janko rýchle zabehol do kancelárie vyplniť dôstojníkov rozkaz a potom vnútrajšou chodbou zabehol do siene, v ktorej bola ubytovaná tá stotina, pri ktorej on s Martinom spolu slúžili. Tu rýchle vyňal zbytočný zámok zo svojej truhlice a založiac ho na druhý pánt truhlice Martinovej obrátil kľúč a Martinova truhlica bola zamknutá dvoma zámkami. Kľúč vstrčil do vačku a chodbou cez kanceláriu navrátil sa ku svojej stotine oznámiať dôstojníkovi vyplnenie rozkazu.

Keď sa cvičba skončila, vojaci odišli do kasárne na svoje miesta, aby si oddýchli a trochu zajedli. Zbraň bola rýchle na svojom mieste a vojaci vytahovali zo svojich truhličiek jeden kus mäsa, iný kus pečiva, každý kto čo mal, aby zahnali hlad.

Martin tiež vytiahol kľúč od svojej zámky, odomknul a chcel podvihnúť vrchnák, druhý pánt vrchnák však nepustil. Pozre čo to, a vidí cudziu zámku na svojej truhlici. Ohliadol sa po svojich ujedajúcich si súdruhoch a zahromžil:

„Kto mi zamknul truhlicu?“ tázal sa rozhnevane.

Vojaci pohliadli v tú stranu odkiaľ hromzenie prichádzalo a vidiac, že nazlostený Martin myká sem i tam svojou truhlicou, napadlo im čo bol pred nimi slúbil Martinovi Janko Hrivnák, a pustili sa do hlasitého smiechu.

Janko ticho sedel na svojej posteli a ujedal si svoj chlebič, celý udivený díval sa na Martina s potuteľným úsmevom, ako by nemal ani tušenia kto žart vyviedol.

„Nože nás ponukni s tou klobásou, čo ti dnes z domu poslali,“ popudzovali niektorí Martina významne pohliadnuc na Janka.

„Veď preto hladom nezomreš,“ potešovali ho iní a núkali mu hodne obkrájané kožky svojej slaniny. „Zajedz si, aby si nepovedal že sme ti nepomohli.“

„Ale veďže mu dajte kľúč od zámky, nech si zajie z domácich hlobás,“ hovorili ostatní.

„Kto že je jeho kľučiarom?“ hovorili niektorí.

„Zavrel truhlicu dvoma zámkami, lebo sa bál, že niekto z nás baží za jeho koláčami a teraz nevie kde kľúč položil. Tak sa vedie skupáňom!“ posmievali sa mu súdruhovia.

Martina div od zlosti nepuklo. Mykal a hádzal truhlicou že sa len tak ozývalo ale otvoriť ju nemohol. V kasárni panovala všeobecná veselost nad žartom, jaký vyviedol Janko, ale ani jeden ho nevyzradil. Martin potom, aby vyhnul ďalším výsmeškám svojich kamarátov, vyšiel na dvor a tam rozmýšľal, kto mu ten žart vyviedol. Na každého myslel, len na Janka nie.

Pokým sa Martin zdržoval na dvore, vojaci spozorovali, že z truhlice Martinovej vyteká vofákasi šťava. Bola to dľa zápachu borovička. Janko teda rýchle snal svoju zámku s truhlice Martinovej a keď sa tento navrátil v zlosti ešte raz kopnul do nej. V tom sa truhlica otvorila a Martin uzrel svoj balík. Zlostne pohliadol na svojich súdruhov a chytil sa do otvárania balíka. Čo našiel v ňom, nedalo sa viac zjesť; klobásy, koláče, slanina všetko bolo už presiaknuté — borovičkou, ktorej fľašku doložil jeho otec ku zásielke a ktorú Martin hádzaním truhlice roztlkol.

Jankovi síce žart „presadol“, lebo sa dostal do želiezok na niekoľko hodín ale pomohlo to Martinovi ku rozumu.

Od tých čias, keď Martin dostal z domu voľačo pod zuby, neopomenul ponuknúť svojich kamarátov.

HOSPODÁRSTVO.

Jako zachádzať so zamrznutým ovocím.

Teraz keď sa blíži zima nebude od vecí keď prehovoríme jako máme zachádzať, keď nám ovocie pomrzlo. Predovšetkým, rozumie sa, odporúčame uložiť ovocie tak, aby mráz k nemu nemal prístupu, lebo škoda každého pomrznutého kusu. A práve ale pri seba väčšej opatrnosti stáva sa, že keď ovocie nedopatrením preda len pomrzne, nuž sa ľudia usilujú zesť pomrznuté ovocie čím prv, aby sa úplne nezkazilo. To sa stáva, keď pomrzlo ovocia málo. Ale povážlivou stane sa škoda tá, keď väčšie zásoby ovocia pomrznú a ovocinár, ktorý sa živi zväčša pestovaním ovocia, stojí v ústrety veľkým ztrátam. Pre takéto prípady bude vítanou zpráva, že možno zamrznuté ovocie buď zas k sebe priviesť, jakoby ani zamrznuté nebývalo alebo že ho možno preda využitkovat plnou mierou, bárs by i bývalo zmrzlé.

V tomto smere činil hospodársky professor Müller po dlhé časy pokusy, jako sa so zmrzlým ovocím môže zachádzať; i viedlo ho to k výsledkom, ktoré môžu byť pre ovocinára i pre domácnost, kde sa ovocie cez zimu udržáva, poučnými. Tento professor Müller nechal ovocie

rovnakej veľkosti a rovnak zralé zmrznúť načo zmrzlé to ovocie rozdelil rozlične: čiastku dal do vlažnej vody, inú čiastku do vody studenej ale nie zamrzajúcej (1 stupeň teploty), tretiu časť ovocia zmrzlého zavesil za stopky do chýže, kde bolo 20 stupňov tepla (teda vo svojom vykúrenom príbytku) a štvrtú čiastku konečne rozvešal za stopky v chýži, kde sa nekúrilo, ale kde tiež nemrzlo, teda v chýži s teplotou 1 stupňa. A čo sa stalo s ovocím?

Ovocie, ktoré bolo v chýži za stopky vyvesené, zostalo bez porušenia, nech ono rozmrzalo či už zvoľna alebo rýchle, naproti tomu bolo pri ovocí do vody či už vlažnej alebo studenej vhozené, pozorovano, že bolo viac menej poškodené; to sa rozumie, keď bolo ovocie už príliš prezralé, teda hniliekovité alebo keď bol to druh obzvlášť malý a zamrzol, tak mu nepomohla voda ani studená ani vlažná, to bolo ztratené a najviac mohlo byť rýchle zjedené, lebo po rozmrznutí začalo rýchle hniť. Sebe citlivejšie druhy ovocia však, keď boly zmrznuté a ponechané len vo vzduchu k rozmrznutiu, javily, nech si boly vyvesené v studenej alebo kúrenej chýži, len nepatrne poškodené. Z toho nasleduje, že zmrzlé ovocie, keď bolo na sklade alebo pôde pri mraze nanajvyš 6 stupňov, nezakazilo sa nikdy, kdežto v chýži kúrenej alebo nekúrenej príde k sebe a jako by ani nebolo zmrzlo, chutná. Ktoré ovocie však zmrzlo pri väčšej zime, pod 6 stupňov zimy, to môže, keď je inak zdravé a nenie-li prezralé, v poznenáhlom rozmrzovaní v chladnej chýži byť aspoň čiastočne ešte zachované. Ktoré ovocie však vyloženo bolo vysokým stupňom mrazu (na pôde, kam sa prederie mráz), to je zkažené a zničené.

Keď teda spozorujeme ovocie, že bolo vystaveno mrazu, hľadme ho priniesť do chýže k rozmrznutiu, aby ďalšie zamrzanie prestalo a zo šťavy v ňom aby sa ľadové kríštály viac netvorily, lebo čím viac kríštálov, tým skôr je ovocie zkažené. *Kladenie pomrznutého ovocia do vody, či už teplej alebo studenej sa neodporúča, lebo je na každý spôsob škodlivé a to by si na vonkove mali pamätovať.* Ale i chytenie ovocia teplými rukami je tiež škodlivé a tak sa má zmrzlé ovocie prenášať do chýže k rozmrznutiu v košíkoch síce ale do košíka musí sa dávať v rukaviciach, aby sa ho teplá ruka nedotkla. Keď sme poznali, že je zmrzlé ovocie príliš zmrzlé a že mu ani rozmrznutím v chladnej chýži niet pomoci, tak ho nechajme v zmrznom stave a hľadme ho spotrebovať; keď vhadzeme zmrzlé jablká do hrnce vody k uvareniu ešte vo stave zmrznom, tak majú po uvarení úplne svoju chuť a lahodu (len nesmú pred vhozením do hrnce rozmrznúť) a keď urobíme z ovocia, ktoré sa roztopilo ihneď most (rýchlym uvarením zmrzlého ovocia), tak má mošť ten výtečnú chuť, jako by ovocie ani zmrzlé nebolo bývalo

Meniny kraľovnej. Dňa 19. t. m. boly meniny jej veľičenstva kraľovnej Alžbety, tak jako po iné roky i teraz oslávené po celej krajine. V katolíckych chrámoch hlavného mesta slúžili za kraľovnú omše, na ktoré boly pozvané vlada, vrchnosti a okresné predstavenstvá.

Kraľovský dar. V Malej Pešti stavať chcú votívny chrám Rudolfa. Na tento chrám ich veľičenstva kraľ a kraľovná darovali 500 zlatých.

Socha arcikniežata Albrechta. Pamiatku nebohého

arcikniežata Albrechta zvečnia sochou. Plán sochy k tomu vyslaný výbor už prijal a socha bude hotová na deň 2. decembra roku 1898. Sochu postavia len na také miesto, ktoré je vlastníctvom kraľovým.

Odhalenie sochy generála Klapku. Dňa 15. t. m. odhalili v Komárne za okázalých slávností sochu z r. 1848—49 povestného honvédskeho generála Juraja Klapku, ktorý bol r. 1849 bránil komárňanskú pevnosť až konečne nútený bol vzdať sa obrany. Na slávnosť prišiel aj Klapkov syn z Paríža. Na sochu složili honvédske 48-ické spolky mnoho vencov. Po obvyklej slávnosti odhalenia sochy položený bol veniec aj na pamätný stĺp pod Komárnom padlých ulánov. Po odhalení sochy bola hostina.

Náš kraľ arcikniežne Marii Dorote. Arcikniežna Maria Dorota z príležitosti svojho sobáša s princem Filipom Orleánskym dostala od kraľa dva milióny zlatých vena.

Reštaurovanie františkánskeho chrámu v Prešporke. Povestnú vežu františkánskeho chrámu v Prešporke teraz reštaurovali a rád chce teraz reštaurovať i chrám. Tým cieľom sú zavedené zbierky po krajine.

Kňažna ušla s milencom. Z Ríma píšú: Druhorodená dcéra španielskeho pretendenta trónu Don Carlosa, 25-ročná kňažna Elvira, švagriná arcikniežata Leopolda Salvatora, člena našej panovníckej rodiny ušla z Ríma s jedným maliarom obrazov menom Folehi. Maliar je ženatý a otec dvoch detí. Kňažna vzala sebou svoje klenoty v hodnote 300.000 frankov. Milenci ušli do Francúzska. Útek kňažny s maliarom vzbudil veľký ruch po celej Európe.

Vyhlasenie uhorského biskupa za svätého. V Salmári bolo práve zakončené vylúchnutie viac než sto svedkov, ktorí pod prisahou museli odpovedať na tie otázky, ktoré im ohľadom života niekdajšieho satmarského biskupa Jána Háma predkladal z Ríma prišlý prelát. Vradenie biskupa Háma do radu svätých prosil v Ríme terajší biskup satmarsky Meszlényi. Hám sa narodil r. 1781. z poetivých rodičov obuvníckych. Roku 1827 bol vymenovaný za satmarskeho biskupa a pozdejšie r. 1848. za ostrihomského arcibiskupa. Ponevác sa toto vymenovanie stretlo s istým odporom, Hám sa zriekol arcibiskupstva a ostal i naďalej v Salmári. Jeho život bol refazou bohumilých skutkov. Hám zomrel r. 1858.

Stromy na pamiatku millenniuma. Jako známo, na pamiatku millenniuma bolo po krajine zasadené mnoho stromkov. Obecnie predstavenstvá, kňazstvo, učelia a jednotlivci zasadili viac tisíc millenniumových stromov po celej krajine. Ústredný výbor na zasadnutí tieto dni držanom vyslovil svoju vďaku tým, ktorí zasadili millenniumové stromy a zároveň rozhodol, že v svojom účinkovaní i naďalej bude pokračovať a vyzýva obecné predstavenstvá, kňazov a učiteľov, aby behom zimy o užitočnosti sadenia stromov aspoň dve prednášky držali obyvateľom a nástojili na tom, aby okolo krajinských ciest a na slobodných miestach čím viac ovocných stromov bolo zasadené.

Nová uniforma pre vojsko. Jedna stotina v Budapešti ležiaceho pešieho pluku už dostala novú uniformu cieľom vyprobovania. Nová rovnošata je takej farvy jakéj farvy uniformu majú jágri, nohavice sa úplne podobajú tým, jaké nosia bosensko-hercegovinskí vojaci. Na golieri blúsy cele dookola je farva pluku. Čiapka ostane dosavádna. Ak bude uniforma zodpovedať očakávaniam, tak, keď sa minie zásoba doterajšej uniformy, naša pechota dostane hor opisanú uniformu.

Lekár obkradol mrtvolu. Veľký ruch vzbudilo v Budapešti objavenie krádeže, ktorú spáchal v hlavnom meste všeobecne známy lekár dr Árpád Korotnai, predtým Krik. Korotnai bol domácim lekárom ovdovelej Michalovej Patsu, ktorá so svojim synom, železničným úradníkom žila v rozoprách. Vdova bola zámožná, mala dom na Muzeumu-körúte a mnoho šperkov a cenných papierov. Opatrovala ju slúžka istá Lina Török. Keď 70-ročná vdova dňa 23. septembra zomrela, lekár v porozumení so slúžkou sňal zomrelej s krku kľúče od kassy, sobral šperky, cenné papiere a sporiteľničné knižky, slúžke dal 500 zlatých a odtelegrafoval odumretie jej synovi v Szolnoku. Syn prišiel so svojou familiou na pohrab svojej matky a potom sa chytili spísal pozostalosť. Syn zomrelej neuspokojil sa s pozostalosťou a oznámil vec policii. Policia vypátrala slúžku, ktorá bola už u svojich rodičov v obci Dóre a doviedli ju do Budapešte a započali s ňou vyšetrovanie. Slúžka počas vyšetrovania riekla, aby u nej nehľadali, ale u lekára, ktorého dal kapitán hneď predvolať. Tento zpočiatku tajil a riekol, aby polícia hľadala na jeho byte. Policia tak i urobila a pri prekutaní bytu našla vo wertheimke tie diamantové naušnice, ktoré náležaly Patsuovej a niekoľko sporiteľničných knižočíek, ktoré sú datované od smrti Patsuovej. Lekár bol kúpil od vdovy aj jej dom veľmi lacno, lenže do odpredaju domu zamiešala sa aj sirotská vrchnosť, ktorá kúpno-odpredajnú smluvu medzi Patsuovou a lekárom Korotnaim nepotvrdila, lebo jedna čiastka domu patrí sirotám. Čo pohlo ku krádeži lekára Korotnaiho, ktorý. Má dva pekné domy, v hlavnom meste a bol mestským lekárom vnútorného mesta, mestským representantom, vôbec bol všeobecne známy jako statočný a bohatý človek je nevysvetliteľné. Zaisť k tomuto ohavnému skutku dohnala ho neukojiteľná peňazobťažnosť, lebo keď nemusel, ani najchudobnejšiemu človeku neodpustil honorár za svoju lekársku radu. Korotnai, ktorý je neženatý 41-ročný človek, sedí teraz i so slúžkou vo väzení.

Následky vzbury. Jako kortesi ľudovej strany kortesovali na svoju stranu, jakými výčinami chceli dosiahnuť zvíťazenie svojho kandidáta, toho smutné následky vidíme v Orave, kde sa udalo počas kortesačky mnoho krvavých srážok. Najprvšia a najväčšia vzburu udala sa v Hruštine a v Hornej Lehote, kde bezpečnosť života bola natoľko ohrozená, že muselo byť privolané vojsko. V Lehote bol natoľko zbúrený ľud, že voličia ľudovej strany napadli voličov strany liberálnej a oborili sa aj na ich domy, vybjali okná a obbádzali ich domy blatom. V jakých rozmeroch dialo sa fanatisovanie a búrenie spokojného ľudu, dokazuje najlepšie veľký počet tých nešťastných ľudí, ktorí v zaslepenosti vrhli sa do nešťastia. Pre vzburu v Lehote zatkli dosavád 55 osôb. Či teraz tí „kortesi“ prispievajú pomocou nešťastným ľuďom, ktorí teraz pre svoje skutky musia sa zodpovedať pred zákonom.

Povodeň. Koncom minulého týždňa spadly veľké privaly v Srbsku a Čiernej Hore. V Srbsku následkom stálych pršok viaceré rieky sa vylialy a záplava strhla železničný most nad Lapenicou. Na pobreží Driny viac obcí zaliala voda. Väčšiu časť zkazenej dráhy železnickej podarilo sa už uviesť do poriadku, tak že kráľ Alexander, ktorý sa zdržoval v Niši, mohol ztadiaľ odcestovať len 16. t. m. Vláda vykázała 50.000 frankov na podporu povodňou poškodených. V celej krajine zaviedli sbierku. K tomuto cieľu zostavili výbor pod predsedníctvom metropolitu Michala. Uhorský parník Honvéd došiel s viac člkami ku ústiu Driny, aby bol na pomoci obyvateľom povodňou stihnutého vidieku. — V Čiernej

hore zúrily veľké víchre a viac riek sa rozvodnilo. Skutarské jazero tiež vystúpilo z koryta a voda narobila značné škody. V Dalmácii narobily víchre a dažde tiež veľkú škodu.

Podvrhnutá a ukradnutá mrtvola jedného dieťaťa. V Budapešti bývajúcú chudobnú švadlenu vdovu R. stihla pred piatimi týždňami rodinná udalosť. Dieťa prišlo na svet mŕtvé. Vrchnosti smrtný pád oznámený nebol, matka nepochovala mrtvolu, ale aby svoju hanbu ukryla, zakrútila dieťa do handár a položila ho kachieľ. O veci vedela len matka a otec dieťaťa a slúžka. Keď sa minulého týždňa schladilo, vdova chcela zakúriť v kachľach nad mrtvolou svojho dieťaťa. Ale potom predsa vyhasila oheň, lebo jej páľil svedomie. Ešte dlho by bolo sužovalo svedomie matku, keby ju nebola vyzradila slúžka z pomsty preto, že jej vypovedala. Táto slúžka urobila si s mrtvolou dieťaťa ten ohavný žart, že ho zabalila do papieru, napísala naň adresu svojej kamarátky Marie Dembinszky slúžiacej v tom istom dome, položila balík na schody a potom ju upozornila, že na schodoch je položený jeden balík adresovaný pre ňu. Dievča vybehlo na schodbište a skutočne našla tam balík adresovaný na jej meno, ktorý keď otvorila, so strachom uzrela v balíku mrtvolu jedného nemluvňata. Slúžka v strachu bežala hneď k svojej panej a rozpovedala jej čo sa stalo. Pani jej povedala, aby dieťa zabalila a položila na to miesto kde ho našla a aby hneď bežala na políciu podať oznámenie o celej udalosti. Tak aj chcela urobiť, ale keď sa navrátila, balík s dieťaťom už tam nebolo. Vdova sa medzi tým o tomto hanebnom skutku dozvedela a mrtvolu ukradla späť. Policia vyšetruje záležitosť.

Zomrel na vlaku. Na jednom vlaku, ktorý jachal dňa 10 t. m. z Koložváru do Aradu v blízkosti stanice Berzova našiel konduktor v jednom vozni mrtvolu jedného človeka. Mrtvolu vyložili v Berzovej a vyšetrovanie ustálilo, že sa patričný menuje Ján Moravčík a pochodí z Kriváň-Devty. Dľa lekárskej zápisnice Moravčík zomrel prirodzenou smrťou, pravdepodobne na porážku srdca.

Nihilistický útok. Z Moskvy oznamujú úradne, že ruský dvorný vlak, na ktorom sa ovdovela cárovná s veľkokňaznou Oigou a veľkokniežatmi Michalom a Mikulášom viezla 27. októbra na Kaukaz, medzi stanicami Tumvadovo a Mihajlovo na otvorenej dráhe musel zastať lebo všetky šraubky a klíny na ňom byly oslabené natoľko, že keď by bol vlak ešte za krátky čas jachal, úplne by sa bol rozpadol a ponevác vlak na tejto čiare jachal obrovskou rýchlosťou, iste by sa bolo stalo veľké nešťastie. Ovdovela cárovná so svojim sprievodom vystúpila s vozňa a pešo išla ku najbližšej stanici do Mihajlova. O hodinu nový stroj pripnuli ku vlaku a cárovná cestovala ďalej. Policia myslí, že nihilisti spáchali útok proti dvornému vlaku a v Tumvadove zatkli viac podozrivých ľudí.

Vrahovia pred súdom. V jeden novembrový večer minulého roku v blízkosti hlavného mesta štyria ľudia zastrelili srbského kupca s dobytkom Gitana Velikovića potom ho o 996 zlatých okradli. Policia zaviedla na skutku stopovanie a lúpežníkov objavila o osobách: Alexandra Szabóva, Štefana Horvátha, Alexandra Marosiho a Jána Kovácsa. Behom vyšetrovania lúpežnej vraždy vyšlo na javo, že zločinci sa už vopred dohodli na zavraždení nejakého kupca s dobytkom, aby prišli ku väčšiemu obnosu peňazí. Strašnú záležitosť túto pokonával budapeštiansky súd a všetkých štyroch zločincov odsúdil na smrť povrazom. Súd ustálil poriadok popravy tak, že trest smrti podstúpi naposled Kovács, ktorý sa do-

kázal byť najväčším zločineom v tejto bande. Proti výroku všetci odsúdení apelovali.

Šťastný dedič. Ernest Lux, obyvateľ v Oršave, po svojom strýcovi zomrelom v Amerike zdedil 120.000 zlatých. Táto radostná zpráva dal mu teraz na vedomie americký konsul v Budapešti.

Neškodilo by ani u nás. Mestská rada hlavného mesta belgického Brüsselu rozhodla, že školopovinné detky, keď to ich rodičia budú žiadať, zaopatrí odevom a stravou. Mesto tým cieľom chce vyzdvihnúť viacmiliónovú požičku a takto na seba vzatú farchu chce splácať z dôchodkovej dane.

Mrtvola v pivnici. V obci Svätom Benediku žandári pre dáku krádež kutali v pivnici Imricha Dvorčáka. Pivnica bola síce prázdna, ale čerstvo prekopaná zem na jednom mieste pivnice napadla žandárom, ktorú keď odhrabali našli ľudskú mrtvolu. Dedinčania poznali v mrtvole jedného podomného kupca, ktorý týždňami pred tým bol v dedine a od tých čias zmizol bez stopy. Dvorčák zpočiatku tajil všetko, ale pozdejšie sa priznal, že on zabil kupca, lebo že ho tento chcel vraj prekláť. Žandári ho odviekli ku súdu.

Hlásnik podpalačom. V gemerskej obci Gacsalk tieto dni vypukol požiar, ktorému padly za obeť tri domy a osem hospodárskych stavov. Oheň povstal následkom podpalačstva a bol pomstou nočného strážnika Jána Andreja, ktorého žandári chytili a odviekli k súdu.

Útok na kňaza. V obci Nagykomlós voľakto strelil z ulice cez okno na tamojšieho rumunského kňaza Juraja Ballána práve vtedy, keď kňaz so svojou familiou a dvoma priateľmi sedel pri stole po večeri. Guľa vrazila do jedného na stene visiaceho obrazu raniac kňaza na pravej ruke, ktorou mal hlavu podporenú. Na šťastie kňaz práve v okamihu výstrelu pohnul hlavou, čím si zachránil život. Spáchaním útoku upodozrievajú jedného z blízkych pokrevných kňazových, s ktorým sa kňaz pre dedičstvo pravotí.

Pre peniaze. 70-ročná žena Jánova Kremnický v Levoči svojich usparených 200 zlatých požičala bez písma a potom ich nijak nemohla dostať späť. Toto starena nevedela prežiť a v žiali obliekla svoje šaty olejom a potom ich zapálila. Následkom veľkých popálenín ešte v ten deň zomrela.

Besný pes tieto dni prebehol cez šesť obcí abaujskej stolice: cez Dolnú Mišlu, Zadany, Széplak, Hornú Mišlu, Kálmán-pustu a Rákoš a pohrýzol tam 15 ľudí prv než ho zabili.

KU OBRÁZKU.

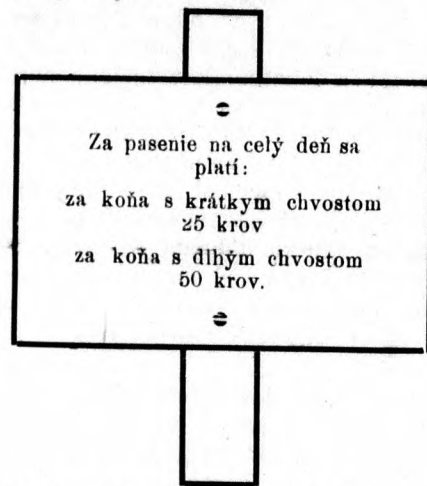
Na honbe.

Nastala jaseň a s ňou honby. Divina, ktorá mala pokoj cez leto od poľovníkov, teraz je prenasledovaná človekom, ktorý je pánom celého tvorstva. Nejednen poľovník rád si zajde teraz do prírody, aby dobre miereným výstrelom volačo „spasil“ pre kuchyňu. Panské spoločnosti usporiadajú teraz väčšie honby na jeleňov, srny, zajacov atď. Obyčajne sa vyberú na koňoch s množstvom psov a nejedon zajac, srnec vysilený útočením psov padne za obeť poľovníkom. Náš panovník tiež rád berie účasť na takejto spoločnej honbe obzvlášť na okolí korunného panstva v Gödöllöve, kam v taký čas pozvú vysoké osobnosti spoločenského života.

K OBVESELENIU.

Premyslel si.

V jednom malom meste pri ohrade jednej lúky stál nasledovný nápis:

Jeden pán, ktorý tade šiel, chutne sa zasmial na tomto rozdiel v cenách a obrátil sa k majiteľovi pasienku, prosiac aby mu vec vysvetlil.

— Pane, to je cele jednoduché. Kôň s krátkym chvostom musí si hlavou odháňať muchy a preto nemôže vždy zrať, kdežto kôň s dlhým chvostom sa ustavične pasie a chvostom si odháňa muchy.

Budapešťianska bursa a úradným značením cien dňa 18. novembra.

Obilie	Jakosť dia hekt.	Za 100 kilogr.		Cenne papiere	Peniaze	Tovar	Cenne papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	77-81	8.20	8.30	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	4030.-	4050.-
pešťianska	77-81	8.15	8.25	Uhorská zlatá renta 4%	122.00	123.50	Pešť. uh. kupec. b.	1170.-	1172.-
stolnobelehradská	77-81	8.10	8.25	Uhorská korunová renta 4%	99.50	99.55	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	7900.-	7920.-
Raž (žito)	70-72	6.80	6.90	Uhorské regálové úpisy 4 1/2%	100.00	101.00	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	580.00	590.-
Jačmeň na krm.	60-62	4.00	4.40	Uhorské premiové úpisy	153.50	154.50	Záložné listy.		
na pátku	62-64	5.10	6.00	Uhorská tisko-segedínska po- žička 4%	137.00	138.00	Uhorského pozem. úverkového ústavu 5%	101.00	102.00
na várku	64-66	7.50	8.80	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl.	123.25	124.25	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4 1/2%	100.50	101.00
Ovos	39-41	5.60	6.10	Spoločná požička v bel. penia- zoch 4 1/2%	103.25	104.-	Uh. úver. ústavu s prímou 4%	100.-	101.00
Kukurica	73	4.50	4.90	Žreby.			Peniaze.		
Prosno		11.00	12.50	Spolku „Jó sziv“	3.00	3.30	Cisársky dukát	5.67	5.72
Repica				Uhorského „Červeného križa“	8.00	8.40	Dvadsať-frankovník	9.52	9.55
Dateľinové semá, luc.				Rakúskeho	18.00	18.20	Nemecká ríšska marka	58.75	58.97
Svínska masť pešťianska		56.-	57.-	Bazilika	6.00	6.30	Striebro		
vidiecka									

Knihtlačiareň Viktora Hornyánszkého v Budapešti.